

שיחות קודש

פרשת תרומה

בפ"ד

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כף של זכות'

'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" .

יש לעיין מצד אחד התורה מדגישה **אשר ידבנו לבו** כלומר רק מי שידבנו לבו ומישלא רוצה לנדוב שלא יתן. ומצד שני אומרת התורה הק' **מאת כל איש** משמע כל אחד? התורה מסיימת **'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם'**. ישנו ווארט נפלא בעניין הצדקה מהרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע. הלא ידוע מהספה"ק שהמטבע של הצדקה היא כנגד האות י' משמו של הקב"ה. וחמשת האצבעות של הנותן הינן כנגד האות ה'. ידו הפשוטה של העני הינה כנגד האות ו' וחמשת אצבעותיו הינן שוב כנגד אות ה' אחרונה. עוד ידוע כי כששם ההוי"ה הוא כסדרו אזי ההשפעה הינה ג"כ כסדרה, ואם חלילה הופכים את הסדר אז גם ההשפעה היא שלא כסדר השם. א"כ ויקחו לי תרומה, התורה מזרזת את האדם שיקדים הוא לתת את הצדקה לעני כדי שיהיה השם הוי"ה כסדרו, כי אם יקדים העני לפשוט את ידו לבקש אזי הסדר מתהפך...

'ויקחו לי' באר רש"י הק' **'לשמי'**. מבארים בשם הבעש"ט הק' שבמצות צדקה אין צריך לכוון לשם המצוה כי ההנאה של העני מזה שנותנים לו היא מספיקה. אמנם מכיון שהנותן צדקה חושב בדרך כלל על הכבוד שיש לו שהוא נותן, או מטעם אחר שלא יכול לראות בצערו של העני, אך לכל הפחות העני שלוקח את הצדקה יכוון לשם הצדקה... וזהו ויקחו לי - לשמי. שזה שלוקח יכוון לשם המצוה... כמו כן ידועה קושית העולם, מהו ויקחו, לכאורה היה צריך לומר ויתנו? אלא ללמדך שמי שנותן צדקה יידע שהוא לא נותן אלא לוקח ומקבל שפע גדול בזכות המצוה. וזה מבאר הכלי יקר במקום מהמילה 'ונתנו' שנקראת לשני הכיוונים...

עכ"פ נחזור לשאלה הראשונה ששאלנו מהו כל איש? ידוע מאמר חז"ל **'הוי דן את כל האדם לכף זכות'**. בדרך מליצה מפרשים העולם, כי כמו שכשאדם מתקשה להכניס את רגלו לתוך הנעל הוא משתמש בכף נעליים... כמו כן גם אם מאוד קשה לאדם ללמד זכות על השני, בכל זאת יתאמץ מאוד ב'כף של זכות' ללמד עליו. מספרים שהרה"ק מבעלז (ר' יששכר דוב) זי"ע אמר פעם פלפול בלימוד. ואצל רבותיו לא היו נוהגים לדבר בדרך זו, ושאלוהו מדוע שינה מדרך רבותיו? ענה להם: שפעמים יש אדם שעל פי הפשט קשה לדונו לכף זכות וצריך לערוך פלפול כדי לדון אותו לכף זכות בכל אופן.

מבארים בספה"ק הוי דן את כל האדם, אם רוצים לדון אדם צריך לדון את כולו, היינו את כל מה שעבר עליו עד שהגיע למה שהגיע... ובעומק העניין בדרך רמז, על אף שאנו רואים אדם שעושה מעשים שאינם רצויים צריכים אנו ללכת בדרכו של 'בעל התניא' זי"ע שלימד אותנו שאין לשנוא חלילה את האדם אלא רק את מעשיו הלא רצויים. כי הלא כל אדם הינו חלק אלוך ממעל, וכשאדם חוטא אין נשמתו נפגמת כלל כפי שביארנו כמה פעמים, וכפי שאנו אומרים בכל יום, 'אלוקי, נשמה שנתת בי טהורה היא'. **והחידוש הוא שעל ידי שאנו מסתכלים על האדם בדרך זו של כף זכות אנו מעוררים בו ניצוץ של תשובה!!!** והפרי הארץ מבאר 'ביתר עמקות'. וממשיל זאת לבנין שרוצים להרים אותו, אם יאחזו אותו מלמעלה יתפרק הבנין באויר, אך כדי להרים דבר אנו צריכים לחפור מתחתיו ואז להרימו ולנשאו למעלה למעלה. אמר הרה"ק ר' מנחם מנדל מוויטעבסק

זי"ע, בעל הפרי הארץ, 'אני מרגיש על עצמי שאני הכי נמוך מכולם, מכיון שבכל אדם אני מוצא נקודה אחת שהוא יותר טוב ממני וממילא אני יותר נמוך ממנו. וכמו כן אני לומד מכל אדם', (ודוגמא אחת מני רבות מביא הפרי הארץ בפרשת שופטים מהלל שהיה עניו מאוד ואמר 'אם אני כאן הכל כאן ואם אין אני כאן מי כאן'. ובאר שכוונתו של הלל היתה שאם הוא, שהרגיש עצמו הכי נמוך יכול להיות כאן ממילא 'הכל כאן' בוודאי שכל אחד ג"כ יכול להיות כאן. אך אם אני מרגיש הכי חשוב מכולם א"כ מי כאן)... וממילא אם אני מתחת לכולם, כשאני מתרומם אני יכול להרים אתי יחד את כולם...

נביא על כך מעשה נפלא מהרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זי"ע, שהיה כל שבת נכנס לטיש ולפני שהיה מתחיל לעשות קידוש היה מסתכל על כל הקהל ורק לאחר מכן היה מתחיל בקידוש. שבת אחת נכנס לטיש, הסתכל על הקהל אך נמנע מלהתחיל בקידוש, לאחר מספר דקות הרים את הגביע אך לבסוף שוב הוריד אותו וכך כמה פעמים וחוזר חלילה... מביט בקהל מרים את הגביע ומניחו לאחר מכן שוב. דקות ארוכות עברו ולפתע התנער ממחשבותיו והחל בהתרוממות הרוח לערוך את הקידוש. לאחר הטיש סיפר למקורביו, כי בכל שבת כשהוא ניגש לעשות קידוש הוא מדמה בנפשו שאין נמוך ממנו בכל הקהל. והטעם לכך הוא כי מאחר והקידוש הינו עדות על מעשה שמים וארץ, לא יתכן שהוא יאמר עדות וירגיש עליונות על מישהו כי זה פוגם בכל העניין של עדות שמים וארץ שבאה לחבר בין הנשמות ואחדות הבריאה כולה ולא חלילה לגרום לנתק. על כן רק כשמרגיש שהוא הכי נמוך מכולם ונמצא באחדות גמורה עם כולם עושה קידוש. אך בשבת זו נכנס לטיש המלשין של העיירה, וחשבתי בליבי כי מלשין לעולם לא אהיה. אך א"כ אינני יכול להתחיל באמירת הקידוש כי עדיין ישנו כאן יהודי שאני מרגיש יותר טוב ממנו וזה פוגם באחדות. לאחר זמן הפכתי בליבי שאם היו מציעים לי סכום הגון של כסף אולי הייתי משתכנע להיות מלשין, אך גם אפשרות זאת פסלתי מיד... רק לאחר דקות ארוכות עלה ברעיוני כי לו יתכן והייתי חלילה מלשין, כי אז ודאי שלא הייתי נכנס אף פעם לטיש של רבי, ואילו הוא נכנס בכל זאת לטיש על אף מצבו הירוד, א"כ ודאי הוא טוב ממני...

הפרי הארץ זי"ע מוסיף לבאר ומיטיב להגדיר את כל המהלך הזה של לימוד זכות על השני בשם 'רחמים' – היינו שכדי שאדם ילמד זכות על השני הוא צריך להגיע לתובנה שכל מה שהוא לא במצב הנפילה של השני זה רחמי ה' ששולח לו את הסיבות שלא יהיה שם בפועל, אך בכח כלומר בפוּטנציאל בוודאי שהוא יכול ליפול לשם. ומנגד, זה שהאדם רק רואה את נפילת השני וזה מפריע לו – והוא מבין מזה שזה מפריע לו משום שהוא קשור לנפילה זו! זו הסתכלות נוספת של רחמים, שמן השמים עוררו אותנו לראות את רחמי ה' בצורה זו...

נקודה נוספת של ראיית הרחמים היא לא רק בין אדם לחברו אלא אף אצל האדם עצמו. ישנם אנשים שכשצריכים ללמוד רחמי ה' דרך השני הם מסתדרים, אך כשהם עצמם נופלים, מיד הם מתייאשים מעצמם ונכנסים לרגשות אשמה... הרה"ק בעל התניא זי"ע מבאר שכשבאים לאדם מחשבות זרות באמצע התפילה או סתם דאגות שצפות ועולות במשך היום ומונעים מהאדם לתפקד כראוי, יידע האדם שזהו סימן שתפילתו טובה ורצויה! והראיה הם המחשבות הזרות בדווקא. ומשל לשני אויבים שעומדים זה מול זה. כל זמן שצד אחד נח, גם השני רגוע. אך ברגע שיש תזוזה באחד מן הצדדים מיד הצד שכנגד גם הוא נהיה דרוך לקרב. כשצפים לאדם מחשבות באמצע התפילה אותה הוא שתפילתו התחילה 'להזיז' משהו וממילא בתגובת נגד עולים המחשבות כדי שיתקן גם אותם. והעצה לכך הם דברי הזוה"ק, שכותב שאדם צריך להיות מ'מְרָא דְחַוְשָׁבְנָא'. כלומר לעשות לעצמו פעמיים ביום זמנים מיוחדים לחשבון נפש. ואז, אם באה לאדם איזו דאגה במשך היום או מחשבה זרה באמצע התפילה שלא ידחוק ולא יחנוק אותה אלא יקבע לה זמן. היום בל"נ בסיום העבודה בערב אעשה לי זמן להרהר באותה הדאגה או המחשבה... והרעיון בזה הוא נפלא ועצום כי כשהמחשבה 'נופלת' על האדם בפתע פתאום אז היא שולטת עליו. אך אם אני הוא זה שקובע לה זמן להרהר בה במתינות ובישור הדעת אזי אני הוא זה ששולט על המחשבה. אז האדם יכול לעשות חשבון הנפש שאמנם יש לו מקום לדאגה אך כמה דברים טובים הוא עשה היום ואם אמנם יש לו דאגות או שהוא נופל בחטאים והוא גרוע, מהיכן צצו להם כל הדברים הטובים שעשה היום?... אלא כאן מגיעה ההכרה שמגלה את רחמי ה' עליו בכל רגע. אמנם אומר הפסוק '**בכל עצב יהיה מותר**', אך מנגד יש לאדם במצב הזה גם זמן להפנים את הפסוק של '**תשמיעני ששון ושמחה**'. כלומר – בכל עצב יהיה מותר, החשבון נפש של הדברים הלא טובים שלי במצב הזה מביאים אותי לראות את המותר – את היתרון שיש לי על אף הרוע שיש בי, ומהו היתרון? השמחה שזה מביא אותי שאני רואה כמה הקב"ה נותן לי דברים טובים במשך היום! ומבין בעצם שהוא מנהיג אותי.

מעשה נוסף על הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זי"ע, שהלך פעם לאסוף כסף לפדיון שבויים, והלך עמו בנו של הרה"ק מברדיטשוב. בסוף היום נקשו על אחת הדלתות כדי לחפש מקום להניח את עצמותיהם למשך הלילה. פתח להם בעה"ב ולבקשתם הראה להם את עליית הגג, שם היתה ערימה של קש, שיסנו שם. ר' משה לייב זי"ע סידר לעצמו קצת קש ונשכב לישון, ואילו המלווה שלו הסתובב כל הזמן על 'יצועו' ונאנח. לפתע החל לטפטף גשם, ועם כל טיפה וטיפה נאנח יותר ויותר המלווה שלא היה רגיל לשינה שכזו. אך ר' משה לייב מסאסוב זי"ע נעמד ואמר: רבש"ע תודה רבה לך שלא כואבת לי יד ימין שאילולי היתה כואבת לא הייתי מצליח לישון על צד ימין... לאחר

מכּן המשיך ואמר, רבש"ע תודה רבה לך על יד שמאל שלא כואבת לי... וכן המשיך לומר על כל איבריו עד שקמו שניהם ורקדו בהודיה להשי"ת. רואים שלא משנה באיזה מצב אדם נמצא, אלא הכל תלוי בכך שכשהוא שולט על המחשבות אז הוא יכול להכניס אליו את השמחה.

זהו מה שפתחנו, 'הוי דן את כל האדם לכף זכות', זהו לא רק על השני אלא **דרך חיים שאדם צריך לחיות בראש ובראשונה עם עצמו!!** כי זו הדרך שמביאה אותו לחיות עם זכות כי אין יהודי שאין לו איזו זכות. ועל זה אומרים בשם חסידים 'שהשמחה אינה מצוה והעצבות אינה עבירה', **אך מה שהעצבות יכולה להביא לאדם, העבירה הכי גדולה לא יכולה להביא, ומנגד מה שהשמחה יכולה להביא לאדם לא יכולה אף מצוה הכי גדולה להביא...**

ר' אשר זי"ע היה אומר שאדם שלא מצליח להשתחרר מהדאגות שלו צריך לרדת ממש עד הנשימות שלו, לחשוב כיצד הקב"ה נותן לו בכל רגע נשימה חדשה... ומשם לגלות שכשם שהקב"ה נותן לו נשימה כך הוא דואג לו בכל דבר ודבר. הכאב והדאגות הן **מתנה** מאת ה' כדי שהאדם יגלה דרכם את הקב"ה ולהלן נרחיב בזה.

עוד באר ר' אשר זי"ע, את מאמר חז"ל 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו'. פעם נכנס יהודי לר' אשר. שאל ר' אשר לשלמו והתעניין להצלחת פרנסתו. ענה לו היהודי: ב"ה ה' עוזר. אמר לו ר' אשר, מעניין שלי אין הקב"ה עוזר כלל, אלא הוא עושה לי הכל... א"כ יש להבין מה אמרו חז"ל שהקב"ה עוזרו? אלא הפשט שהקב"ה עוזר למי שמכיר בכך שהוא זקוק לעזרה. כך מבארים גם במאמר המוסגר מה שכופלים בתפילה 'רפאנו ה' ונרפא', שאנו מבקשים מה' שיתן לנו את ההכרה שאנו זקוקים לרפואה... יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום – באמת הקב"ה צריך לעשות לאדם את כל המלחמה אמנם הבעיה מתחילה כשאדם חושב שהוא יכול לעמוד מול היצירה שלו, מול התאוות שלו ולהתגבר עליהם, או אז אומרים לו משמים: אם אכן אתה יכול להילחם לבד בתאוות שלך ובמידות שלך, אז צא והילחם בהם, ואז כשאדם מנסה רואה שבבוקר נלחם ובצהרים נופל ושוב בערב מצליח ובבוקר שוב נופל, ואז מבין שבאמת לא יכול לו. ועל זה הדרך מבארים גם את מאמר חז"ל 'הבא ליטהר מסייעים לו', לכאורה קשה אם אדם כבר בא ליטהר שימשיך לבד ויטהר, ומדוע מיד כשבא כבר צריך עזרה? אלא האמת היא שכל המושג הזה לבוא ליטהר הוא גם כן מאת ה'. והעזרה היא שאדם יבוא לידי ההכרה שהקב"ה באמת עושה לו את הכל. א"כ מהי העזרה? **העזרה היא הכאב!!** אך הבעיה שלנו היא שכשכואב לאדם הוא לא חושב שזה הסייעתא דישימא שהקב"ה שולח לו לעורר אותו לראות שהקב"ה מנווט אותו אלא הוא משליך את הכאב על הבנק או הבית או החבר, **וממילא במקום לקחת בשתי ידיים את העזרה של הקב"ה הוא לא משתמש בה, ולכן נתקע במקום שנתקע...**

כשאדם מגיע להכרה זו שהקב"ה עושה לו את הכל, הוא מגיע למקום השמחה. וזהו חודש אדר כמובא בגמ', 'הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהם אדר'. אדר מלשון א' דר שמפנה כביכול מקום בתוכו שאלופו של עולם ידור וישכון שם אזי נותן קיום לנכסיו כשמכיר שהקב"ה מקיים אותם. וזהו כשאדם דן את כל האדם לכף זכות – כלומר שגם בעצמו מחפש את הכף זכות הזו, נכנס מיד לנקודה של שמחה וממילא כל הנקודות של האמונה והתפילה נפתחות בפניו. וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

כעת יתבאר מה ששאלנו בתחילה, מהו מאת כל איש, כי אין הדגש על הכסף של התרומה אלא על בראש ובראשונה למצוא את הנקודה שהקב"ה נמצא בתוכי, כי לאחר זה כבר מגיע הנדבת לב, כי האדם מגלה שלא הוא נותן אלא הקב"ה נותן.

מספרים על הרה"ק בעל החידושי הרי"ם שהיה גר בוורשא וחיפש מקום שקט יותר כדי לנוח. יצא אל מחוץ לעיר, ושם פגש את האבני נזר. שאל אותו האבני נזר על הגמ' הידועה שמספרת על רבן גמליאל שהיה נשיא, ושם שומר בפתח ביהמ"ד שרק מי שתוכו כברו יכול להיכנס... לאחר זמן העמידו במקומו את ר' אלעזר בן עזריה שסלק את שומר הפתח ופתח את ביהמ"ד לכל דיכפין. באותו היום נתרבו ספסלי ביהמ"ד. מספרת הגמ' שחלשה דעתו של רבן גמליאל... הק' האבני נזר, מדוע חלשה דעתו הרי זו היתה שיטתו שרק מי שתוכו כברו ייכנס? ובאר **שכשנכנסו כולם לביהמ"ד נהפכו בתוך ביהמ"ד לתוכם כולם**. וע"ז חלשה דעתו שאמר אילו ידעתי שגם מי שאין תוכו כברו משתנה בתוך ביהמ"ד לא הייתי מונע מהם... עפי"ז נוכל להבין ביתר שאת את מה שביארנו, כשאדם כבר מכניס את הקב"ה לתוכו ומחפש את הנקודות הטובות שבו כדי לגלות כיצד הקב"ה נותן לו ועשה לו הכל, אז הקב"ה פותח לו בכפל כפליים. ועשו לי מקדש – ושכנתי בתוכם!

'בדרך המלך נלך'

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי".

בפרשה זו יש לעמוד על כמה תמיהות. א. מהו לשון 'ויקחו', הלא כל מי שמרים תרומה הוא נותן ולא לוקח? וכמו כן לפי"ז אם אדם נותן תרומה מדוע מסיים הפסוק 'תקחו את תְּרוֹמָתִי', משמע שאין זה של האדם כלל? ב. רש"י במקום מבאר 'ויקחו לי - לשמי', ויש לבאר כוונתו? ג. מאת כל איש אשר ידבנו לבו - משמע שנדבת הלב היא עיקר המצוה... ד. מדוע כתיב לאחר מכן וזאת התרומה - לשון יחיד - אשר תקחו מאתם... והתורה הק' מונה י"ג מיני תרומות, זהב כסף נחשת תכלת וכו' היה צריך לכאורה לכתוב ואלו התרומות אשר תקחו???

האדם צריך לדעת שכשמדובר בתרומה שהקב"ה מבקש, הרי זו לקיחה ולא נתינה. בפרשה קודמת מבאר רש"י על הפסוק **'הנה אנכי שולח מלאך לשמרך בדרך'**, וז"ל: 'ביהמ"ק של מעלה מכוון כנגד ביהמ"ק של מטה'. לעומת זאת בפרשת בשלח בפסוק **'תביאמו ותיטעמו בהר נחלתך'**, כותב רש"י להיפך, שביהמ"ק של מטה מכוון כנגד ביהמ"ק של מעלה? מבארים נפלא בשם הרה"ק מבעלז זי"ע, שהפסוק בפרשת בשלח עולה על זמן שביהמ"ק היה קיים, וממילא הביהמ"ק של מטה היה מכוון כנגד ביהמ"ק של מעלה, אולם בפסוק של **'הנה אנכי שולח... מלאך לשמרך בדרך'** היה זה הזמן בו יצאו לגלות, ואין ביהמ"ק קיים, שם אומר להם הקב"ה **'דעו לכם שכעת במצב של הגלות הזו, כל מקום שיהודי הולך בו ומתפלל או מתישב ללמוד, הרי שמייד ביהמ"ק של מעלה עומד מכוון כנגד אותו מקום של היהודי הזה!!! כי המקום הנ"ל הוא הוא ביהמ"ק של מטה.**

'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם... ככל אשר אני מראה אותך... וכן תעשו'. ומבאר רש"י וכן תעשו - לדורות. ומקשים הלא לדורות לא נעשה הכל בדיוק כפי שהיה בתחילה והיו חסרים כמה דברים וא"כ מהו לדורות? ועוד קושיה מובא בבית אהרן זי"ע, הלא כתוב בפסוק אריכות גדולה כיצד לעשות את המנורה, ולבסוף מדגישה התורה **'וראה ועשה כתבניתם אשר אתה מראה בהר'**. ובפועל מובא שנתקשה משה רבינו במעשה המנורה ולבסוף זרק גוש זהב לאש ויצא בצורת המנורה, וא"כ מה הציווי לעשות אם בין כה וכה לבסוף אמר לו הקב"ה לזרוק הזהב לאש?

אמנם לב' הקושיות תירוץ אחד. הפרי הארץ זי"ע מביא ביאור בעניין המלחמה התמידית הקיימת בין הגוף לנשמה. הקב"ה נתן כוחות לגוף שיוכל להסוות את העשייה של האדם כאילו הוא באמת עושה אותה. בבחינת 'כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה'. ועל האדם לעבוד להפוך ולהסיר את המסוה הזה ולגלות את הנהגת ה' להגביר אותה על אופן ההנהגה שנראה לגוף כלפי חוץ. בספר עבודת ישראל לרה"ק המגיד מקוז'ניץ זי"ע, מבאר על הפסוק **'ועשו לי מקדש'**, מקדש הוא לשון זימון והכנה. ומבאר שאדם צריך לקדש ולזמן ולהכין את עצמו לעבודת השי"ת וז"ל: **'כל הרוצה לעבוד ה' ולהתחיל בתורה או בתפילה אי אפשר לשום נברא להעלות על דעתו שיש בכוח לעבוד לעילת העילות'...** ודומה הדבר לאדם שיקראו לו יום אחד ללא הכנה מוקדמת לבוא לעבוד בחברה מאוד גדולה וכי יעלה על דעתו שיכול? ובודאי שירגיש מבוכה גדולה... ק"ו בעבודת ה' שהאדם הוא חומרי וצריך לעבוד את השי"ת שהוא רוחני, הכיצד יעלה על דעתו לעבודו כראוי?

אלא העבודה שמבקשים מהאדם היא לפנות מקום כביכול לקב"ה, לעשות מקום לקב"ה להתפלל וללמוד. והביאור בזה הוא, על ידי שהאדם יחיה שאין בכוחו להתפלל וללמוד מחמת שהוא חומרי ולא רק שאינו יכול אלא הוא גם מפריע כי הגוף מנסה כל הזמן לתפוס את השליטה על ההנהגה... א"כ כשיסלק את עצמו מיד יתגלה חלק הנשמה חלק אלוק ממעל ממש במלוא הדרו ויעשה את עבודת ה' כראוי.

ר' אשר זי"ע לימד אותנו מהלך שלם כיצד ילמד אדם להכיר את שפלותו. והם המשך דבריו של המגיד מקוז'ניץ שפתחנו בהם. **'אלא צריך האדם לפנות עצמו מכל מיני מחשבה זרה והרהור בשום עסק, ולהיות מוכן ומזומן לקבל קדושת בוראו והשפעת חכמה ובינה אשר ה' ישפיע בו, וכפי אשר יורה ה' בדרך יהיה נכון ללכת ואז יוכל קצת לעשות נחת רוח ליוצרו בכח עליון, ובהשפעת חכמתו הקדושה אשר היא גם כן מבלי גבול'.** הוי אומר - אם אדם חי לפי התכתיבים של גופו הוא מוגבל, ומהר מאוד יגלה זאת שהוא אינו יכול לשלוט על מעשיו. אך כל זה כדי שילמד לפנות את עצמו (גופו) ולתת מקום להשפעת השי"ת. כי ה' הוא בלתי גבול וא"כ השפעתו על האדם היא ג"כ בלי גבול, וכמה שהאדם מסכים לפנות את עצמו יותר כך יקבל השפעה גדולה יותר. זו הדרך שלימד אותנו ר' אשר זי"ע, בדיוק כדברי המגיד זי"ע **'וכפי אשר יורה ה' בדרך יהיה נכון ללכת' -**

היינו ללכת לפי הסיבות! כי כשאדם מכניע את עצמו ללכת לפי הסיבה שה' שולח לו, זו הכוונה לפנות את מקומו.

כעת אנו נמצאים בפתחם של ימי חודש אדר ופורים. אחת המצוות העיקריות המאפיינות את כל התקופה הזו, הינה – מחיית עמלק. ויש להבין כיצד יתכן שכל העמים פחדו לצאת למלחמה עם ישראל ועמלק היה היחיד שהעז לקפוץ ולהילחם? כמו כן קשה מה הדגש ששמה התורה הק' באמרה **אשר קרך בדרך'**, איזו דרך מדובר כאן? ומיישב הזוה"ק שהיה זה על פרשת דרכים. ומבאר בספר דרך מצותיך מהי פרשת דרכים זאת, ואומר שכל שבעים אומות העולם ובפרט ז' עממין ששהו בארץ ישראל, רומזים הם לז' מידות של הנהגת העולם והאדם (האדם – עולם קטן הוא...). כל עם מתאפיין באחת מן המידות והטעם הוא מכיון שכל אומות העולם יונקים את החיות שלהם מהמידות. וע' אומות העולם כנגד ז' מידות הכלולות כל אחת מי' ספירות, הרי ע'. הכתוב אומר **'לפי שכלו יהלל איש'**, היינו שכל הז' מידות נשלטות על ידי ג' ספירות העליונות שהן נקראות מוחין. (מעל ז' המידות ישנן עוד ג' ספירות המכוננות – מוחין. וזה רומז כביכול לשכל שנותן לאדם שליטה על שאר המידות שהם נמוכות בהשתלשלות יותר מן הג' ספירות הללו)... האדם ובפרט היהודי שהוא יונק ממקום גבוה מן המידות יכול לכפות את מידותיו על ידי שמפעיל את השכל שבו. ידוע מצדיקים שהיו אומרים ליצר שלהם, אנו אמנם מוכנים לכעוס אך לא היום אלא רק מחר. או אחד הצדיקים שהיה לו בגד מיוחד כדי לכעוס, ועד שהיה הולך להחליף את הבגד הזה היה משתלט על כעסו ושוכח...

הייחודיות של עמלק על דרך השלילה כמובן היתה שהוא אינו עומד בשום מידה אלא יושב על פרשת דרכים כלומר – בין המוחין ובין המידות. כדכתיב **'ראשית גוים עמלק'**, ועל כן הוא חמור מכולם שרצה לנתק את היהודי בדיוק במקום המקשר בין המח למידות כך שלא יהיה מה שיתן לאדם את הכח לשלוט על המידות. על כן יש לנו מצוה גדולה למחות את שמו של עמלק, משום שהוא העז את פניו כמובא 'יודע אדונו ומתכוון למרוד בו'. כלומר, עמלק יכול לתת לאדם להתפלל וללמוד ולקיים הכל, אך בתנאי שהמח שלו יהיה מנותק מקשר בורא. ומקום של חוצפה הוא המקום הכי גרוע וכפי שביארנו שעל מידה עדיין ניתן להתגבר אך כשאינו מח יכול להיות לאדם הכל ובעצם אין לו כלום. החוצפה גרועה מהליצנות שגם היא מידה רעה בפני עצמה. אך בעוד ויתכן שהלץ אינו יודע כמה גרועים דרכיו ואינו מתכוון ביודעין למרוד באדונו הרי שעל עמלק מוזכרת החוצפה שיודע שעושה שלא כהוגן ובכוונה עושה...

משל לשיכור שמרוב שכרותו נכנס בלא יודעין לגן החיות הישר לכלוב של האריה ושם ישן. בבוקר כשהקיץ משנתו פגע בו השומר של גן החיות ואמר לו: איזה גיבור חיל אתה שהעזת לישון בכלוב של האריה. אמר לו השיכור, וכי היה זה אריה אמיתי??? כלומר כשאדם עושה עבירה מחמת שאינו יודע את רמת החומרה של מעשיו הרי הוא כמותו שיכור, משא"כ מי שעושה ויודע הוא כבר חצוף ואין לו תקנה.

הרה"ק מקאמרנא מביא בשם הבעש"ט הק', כשאדם חי שמה שיש לו זה לא שלו, אז מתקיים בו הפסוק 'משם יתפרדו כל פועלי און' אף אחד לא יכול לעשות לא רע, ומשם הוא מתחבר לכח האין סופי ומקבל חיות חדשה כל הזמן. אולם כשאדם חושב **שהוא** עושה הרי הוא מנתק את עצמו ונפרד מה' ח"ו.

בפרשת כי תשא כותבת התורה **'וכל מקנך תזכר'** ומבארים שהכוונה לכל הקניינים שיש לאדם שיעשה אותם בחינת זכר המשפיע ולא בחינת מקבל. ולכאורה יש להבין מה הביאור בזה הרי אם הקב"ה הוא המשפיע אז אנו המקבלים וא"כ כיצד שייך שאנו נהיה בחינת משפיעים? **אלא מי שהוא מחובר לה' ויודע שהכל ממנו ממילא הוא נהיה חלק מההשפעה הכללית הזו כמאמר 'מה אני בורא אף אתה בורא'.**

על פי קבלה ישנו ביאור יפה בחודש זה. ידוע ששם הוי"ה הוא באופן זה. י' הוא משפיע, ה' מקבל. ו' משפיע, וה' מקבל. כששם הוי"ה נכתב כסדרו הרי שכל ההשפעה היא כסדרה וכתקנה, יש משפיע ואח"כ מקבל. אך המן אמר, וכל זה איננו שווה לי, והס"ת הם שם הוי"ה שלא כסדר אלא קודם ה' ואח"כ י' מכיון שרצה להשפיע שהאדם הוא עושה ללא הקשר בורא.

עפ"ז יתבאר היטב הכל על מקומו, כי המן הוא עמלק רוצה תמיד לתת לאדם את ההרגשה של הגוף שהוא עושה בבחינת כחי ועוצם ידי, אולם התפקיד של האדם הוא מחיית עמלק היינו – לפנות את

מקום הגוף, כי החלק אלוך ממעל נמצא תמיד וההשפעה גם היא ישנה כל הזמן, רק מה שמבקשים מהאדם הוא שיפנה את מקומו ואז יוכל האור להתגלות ולהשפיע כראוי.

זהו 'ועשו לי מקדש' מקודשים ומזומנים ומוכנים לקבל את אור מלכותו של השי"ת! ובאיזה דרך שהקב"ה יחליט להוביל אותנו אנו מסכימים לעמוד שם, כי שם הוא הטוב האמיתי הגנוז המזכה שנגלה אותו ע"י ההסכמה הזו. על כן אומר לנו הקב"ה ויקחו לי תרומה, אתם אינכם יכולים לתת כלום אלא דבר אחד לפנות את מקומכם לתת לי להנהיג אתכם. וזאת התרומה ולא התרומות, כי מה שמבקשים מהאדם הוא לא התרומה אלא את נדבת הלב – שיפנה את הלב שלו שהקב"ה יוכל להיכנס לשם. ושם בתוך הלב זו תרומה – אחת, כי כשהקב"ה מנהיג אותנו הכל הופך לאחדות אחת וכל הדברים מקושרים יחד אפי' שבחיצוניות הן נראים י"ג דברים פעם זהב פעם נחשת וכו', אמנם אם הקב"ה מנהיג את זה הכל מקשה אחת שזורקים לאש ויוצאת המנורה הטהורה...

כמו כן אנו מוצאים בתפילת שמונה עשרה, י"ג בקשות, והביאור הוא שכל הבקשות הללו לא נועדו כדי שהאדם יבקש מה' הב לי פרנסה הב לי רפואה וכו'... אלא כדי שבכל בקשה ובקשה יאמר האדם רבש"ע אני איני יכול לעזור לעצמי רק אתה משפיע לי ועל כן אני מבקש שמכיון שרק אתה יכול להשפיע לי פרנסה רפואה סליחה וכו' אז תשפיע עלי. על זה נתקנה התפילה כדי שהאדם יעלה את כל הדברים הללו לה', והעליה היא כשמודה שהוא לא יכול לעשות זאת בעצמו ועי"כ מגיע לדביקות העליון והופך את כל רצונות הגוף לנפש. ואז תוכל לבוא ההשפעה כסדרה. הדור ההוא היה עשיר מאוד ועל פי האמת יכלו לבקש מאדם אחד את כל התרומה למשכן. אך הכתוב אומר **'מאת כל איש אשר ידבנו'**, כל איש ולא רק מאחד, מכיון שכאן מבקשים את נדבת הלב, ואינו דומה נדבת ועבודה הפנימית של האחד לשני כי כל אחד משלים את השני ועל ידי שכולם יחד נותנים עבודה כך אפשר לקבל השראת השכינה.

[שיעור בשפ"א פר' תרומה [תרמ"ד]

ללמוד – לקח

"במדרש כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזובו, אל תעזבו את המקח שנתתי לכם וכו'... בפשטות נראה שהמדרש מתכוון שלא לעזוב את התורה הק'. אך השפ"א בא לבאר מהלך מעמיק יותר בדברי המדרש. אל תעזבו את המקח – כלומר, שאדם לא ילמד את התורה הק' כחמור נושא ספרים לידיעה בלבד, אלא בכל פעם שאדם לומד צריך לבחון את עצמו מה התורה לימדה אותו, איזו דרך חיים בעבודת השי"ת. וזהו אל תעזבו את המקח שהתורה יכולה לתת לכם כדי שתידבקו בקב"ה ותהיו אחד עימו. וכמו כן מבארים בשם הבעש"ט הק' את הפסוק **'חכמת המסכן בזויה'**, הכוונה היא שכשאדם נמצא במסכנות צריך להפעיל את החכמה שלו להפנים שבזו – י"ה, כלומר שהקב"ה נמצא שם, ואם האדם יחפש היכן הקב"ה מחיה את המצב שלו יוכל עי"ז לצאת מהמצב הזה מאפילה לאור גדול. ואת הכח הזה האדם מקבל מהתורה הק' כפי שנביא אי"ה בהמשך הדברים.

הן הם המשך דברי המדרש, **"מקח שנתתי לכם יש בו זהב יש בו כסף יש בו שדות יש בו כרמים וכו'.** ובשפ"א: **'פיי' שע"י התורה יכולין ליקח הטוב ולהעלות כל הדברים שבעולם למצוא הטוב שבהם'.** 'דעת קניית מה חסרת דעת חסרת מה קניית', יתכן שיש לאדם הכל אך אין לו כלום וכן להיפך, וכל זאת משום שלא מחפש את התכלית שהיא – למצוא את נקודת הקשר שלו עם השי"ת ע"י כל המצבים שעובר בהם. התורה הק' היא האמצעי לחבר את האדם תמיד לרבש"ע, הן בכסף הן בזהב הן בשדות הן בכרמים...

כעת אנו נכנסים לחודש אדר, ידועה הגמ' 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', אם נדייק את לשון הגמ', לא כתוב משנכנס אדר שמחים הרבה, אלא מרבין בשמחה – כלומר לא **בכמות השמחה** להרבות שמחות, אלא להעלות ולהרבות את **איכות השמחה**. אם נשים לב תקופה זו דווקא תקופה לחוצה יותר משאר ימות השנה הרגילים, הכנות שונות לחגים הממששים ובאים בחודשי אדר וניסן וכדומ'... וכבר אמרו בדרך צחות בשם צדיקים, שמשוהו חמץ בפסח הוא איסור דרבנן אמנם משהו כעס הוא איסור דאורייתא, א"כ היכן אנו מגלים את ריבוי השמחה שמדברת הגמ'? אלא על האדם לדעת שבזמנים אלו בהם עשה הקב"ה ניסים גדולים לעם ישראל, הם הזמנים בהם מתעוררת כל שנה ההארה מאותם הניסים, וע"י שאדם מתכוון לכך ומפנים את הזמנים הללו יכול לקבל כוחות מיוחדים להעלות את השמחה הפנימית שלו בכל מצב. מה זו שמחה? אנו למדים מדוד המלך ע"ה ששמחה היא **'כגמול עלי אמו'**, כמו תינוק ששמח בכך שאמו מרימה אותו ומטפלת בו ודווקא במקומות ומצבים שאינו יכול

להסתדר לבד, כך האדם בכל מצב יכול לקבל שמחה פנימית אם יפנים את הנקודה שהקב"ה תמיד נושא אותו בכל מצב ומוליך אותו בדרך בטוחה. אז האדם מקבל שמחה פנימית כי הוא תמיד חי את הקשר הזה בינו ובין בוראו. עניין זה אנו מוצאים גם בדברי הפרי הארץ זי"ע שמביא באחד המכתבים על מאמר חז"ל 'פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון', א"כ יש לתמוה מדוע נקראים הם פושעים? ומבאר משום שאין הם שמחים במה שיש להם, וחסרון השמחה במה שהקב"ה נותן לאדם הוא חיסרון בכל המהלך של תכלית האדם. עוד מבארים על הפסוק **"יען אשר לא עבדת את ה' בשמחה ובטוב לבב"**, ויש לכאורה לתמוה מה ראתה התורה הק' לשים את הדגש דווקא על ענין השמחה כטעם לקללות, הלא ישנם מספיק עבירות חמורות יותר?

אך מבארים בשם חסידים, שהדגש הוא על השמחה מפני שאדם שמגיע למצב שעובר עבירות חמורות צריך לדעת שהסיבה הראשונית שגרמה לו לכל זה היא חוסר השמחה שהיה שרוי בה, וחסרון בשמחה הפנימית גורמת לאדם ליפול חלילה מכל מדרגותיו.

מובא בספר הק' מאור עיניים, על מאמר הזוה"ק **"קוב"ה ואורייתא וישראל חד'**. ישנו מצב מאוזן שבו האדם יכול לפרש את דברי הזוה"ק שהקב"ה והתורה ועם ישראל הם יחידה אחת. אך הביאור הנכון בדברי הזוה"ק הוא כמו במצב מאונך, כלומר – שרשרת של השתלשלות שעם ישראל יכול להתקשר לקב"ה מלמעלה למטה רק על ידי האמצעי שהיא התורה הק'. **כי ללא התורה הק' אדם לא יכול להתחבר עם הקב"ה כי חסר לו בחיות**. היוצא מכל זה הוא שאסור לאדם לשכוח שבמחשבה נברא תחילה אמנם במעשה נברא אחרון כמובא במדרש, וזאת כדי להזכיר לאדם שאם הוא מנתק את עצמו מחיות התורה הק', אומרים לו 'יתוש קדמך'... אמנם אם מנצל את ההזדמנות שלו להתקשר לבורא ע"י התורה הק' אזי הוא קודם לבריאה, כי אז התורה מביאה אותו להתקשרות למעלה למקור השמחה האמתית.

כי הלא כל מה שברא הקב"ה יש בו הטוב כמ"ש וירא אלקים את אשר עשה והנה טוב כו' אך התורה היא המורה דרך איך למצוא בכל דבר את הטוב. מבאר השפ"א כי למעלה הכל הוא טוב, רק כאן בסוף ההשתלשלות אדם רואה לפעמים בחינה של זהב ולפעמים כסף וכו', אך אם יקשר עצמו להשי"ת תמיד יוכל להגיע בסופו של דבר לראות את הטוב שבמצב הזה. ולכן אמר הקב"ה **"ויקחו לי תרומה"**, כי כדי שאדם יגיע להכרה הזו שבכל דבר טמון הטוב העליון הגנוז באותו מעבר, הוא צריך שימשילו לו את זה לפי ההשגה המצומצמת שלו, לכן התורה מדברת לאדם בסגנון של כסף, זהב וכדומה, כדי למשוך אותו לגלות את העומק הנמצא בכל דבר, אך אם אדם רק ילמד את התורה בלי להתעמק בפנימיות הדברים א"כ לא עשה מאומה להגיע לתכליתו. **ובאמת לקח טוב קאי על כל העולם ומלואו אך בתנאי תורתי אל תעזבו, כי הכל אחד'**. מבאר השפ"א כי הלקח טוב המדובר הוא לא רק על לימוד התורה אלא לגלות לנו שבכל העולם ומלואו שייך לקח זה, וכפי שביארנו.

כאשר ראינו שזכו בני ישראל והעלו כל הדברים עד ששרתה שכינה במעשי ידיהם ונתברר שהכל מתאחד בשורש העליון'. בני ישראל עשו עשייה שלמה של כלי המשכן בכל מיני אופנים, כל כלי לפי עניינו, אך עיקר התכלית היתה לבסוף שאחר שהעלו לה' בהכרה מלאה שכל מצב נועד בשביל להגיע לשורש העליון רק אז זכו ששרתה שכינה במעשי ידיהם. כמו כן בימינו כל אחד עובר את המעברים השייכים לו, אך סוף התהליך הוא לקשר כל דבר להכיר מי מוליך אותו בדרך זו ועי"ז זוכה להשראת השכינה. והמבחן כיצד יידע האדם היכן הוא אויז בעבודה זו, נמדד לפי השמחה הפנימית שיש לו, וכפי הביאור הנפלא בשם הרה"ק ר' שלמה מלעלוב זי"ע על הפסוק, **'ולמכיר נתתי את גלעד'**, ואמר הלא התורה הק' אינה מנוקדת וא"כ אפשר לומר ולמכיר – מי שרוצה להכיר האם הוא קשור לה' או לא, זה ע"י 'גלעד' שמרמז על שמחה, כשלאדם יש שמחה פנימית אז הוא חש שהקב"ה מוליך אותו והוא מקושר לה'.

מסיים השפ"א זי"ע, שעיקר יסוד העבודה להגיע לדבקות הזאת הוא ע"י ביטול ואי ידיעה. **וזה הרמז לא ידע כי קרן, פי' מה שהאדם יודע אינו עדיין המדרגה השלימה כי הוא למעלה מהשגת האדם. לכן משה רבינו ע"ה שהשיג מדרגה העליונה כתיב בו לא ידע. והאמת כי כל עצמו של משה רבינו ע"ה הוא הביטול כדכתיב עניו מאוד וזה העניויות הוא סירסורתא של התורה. וז"ש לקח טוב נתתי, משמע שאין אנו יכולין לראות האמת הגנוז, ומבטיח לנו ה' לקח טוב נתתי. אך האדם צריך לעסוק בתורת ה' כמ"ש תורתי אל תעזבו'**. ביארו בשם ר' אשר זי"ע כי העולם הזה דומה הוא לאדם שנכנס לאולם שמחות, האחד מברכו לשלום והשני מחמיץ לו פנים. א"כ מה והיכן הוא עומד? אלא האמת שהקב"ה נותן לו נשיאת חן שיהיה מוצלח בכל העניינים, אך כדי שלא יעלה בליבו שהוא מוצלח בזכות עצמו צריך לקבל גם תזכורות כדי שיקשר את כל ההצלחות שלו לה'. וזה מסיים השפ"א שאדם צריך לעשות את עבודתו ולעסוק בתורה ובמצוות, אך להשראת השכינה לא יכול להגיע על ידי השגה, כפי שביארנו שכל המעברים הם צמצום ומשל לדברים גבוהים הרבה יותר, רק בכדי שנשיג אותם מצמצמים לנו אותם. ולכן כאשר האדם יחיה כך בביטול גמור להצלחות שלו דרך הכרת הכישלונות שלו, אז יוכל להיות כלי לקבל השראת השכינה כפי שמבטיחה לנו התורה הק', **'לקח טוב'** – היינו הקשר לטוב האמיתי השורשי, **'נתתי'** – את זה רק אני נותן במתנה, כי ההתקשרות השלימה היא בדווקא ע"י ביטול וחוסר השגה שכן הוא הרבה יותר גבוה מהשגת האדם.

נדבת הלב

וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי... וגו'.

יש להבין מהו לשון דבר אל בני ישראל, היה מספיק לכאורה לכתוב 'לאמר, ויקחו לי תרומה?' כמו כן מהו לשון תרומה – תרומתי? עוד מק' הרה"ק מברדיטשוב זי"ע, בשם התוס' והרמב"ן, הלא ידוע שמזבח שעשה שלמה המלך ע"ה לא היה דומה כלל למזבח שעשה משה, וא"כ כיצד זה מסתדר עם ציווי התורה בהמשך הפסוקים 'וכן תעשו' – ומבאר רש"י: 'לדורות', משמע שבדיוק כך היה צריך לבנות את ביהמ"ק? עוד יש לתמוה שבכל הציווים כתיב 'ועשית' חוץ מהמשכן שם נכתב 'ועשו'?

תחילה נבאר מובא בספרים משל למה הדבר דומה, לשמחת חתונה. כל ההכנות שעושים לחתונה הינן בשביל דבר אחד: שמחת חתן וכלה. אך ישנם אנשים שבאים לחתונה רק כדי לאכול ולשתות... הגמ' אומרת 'האי עלמא כבי הילולא דמיא'. עולם הזה דומה הוא לאולם חתונות, יש מי שמחפש לפרסם שם ה' בעולם ויש מי שבא לאכול ולשתות. מסופר על ראש ישיבת 'תורה ודעת' באמריקה שנכנס פעם לרופא שיניים ואמר לו, כמה אני מקנה בך. שאלו הרופא: בי? על מה ולמה? אמר לו הר"י: אנשים נכנסים אליך עם כאבים איומים ויוצאים רגועים ומחייכים... אמר לו הרופא, אין זה ממני כלל אלא אני עובד לפרנסתי והאנשים יוצאים מהכאב שלהם ממילא. אמר לו הר"י: להיפך, תפקידך הוא להוציא אנשים מהכאבים שלהם, רק הקב"ה שלח לך את המתנה הנפלאה הזו בתור פרנסה כדי שיהיה לך סיבה לעשות זאת...

יבכל דרכיך דעהו', אדם צריך לדעת שכל התפקיד שלו בעולם הוא לפרסם את שם ה'. אבל החכם עיניו בראשו ומסתכל תמיד רק לשמחת חתן וכלה שהם קוב"ה ושכינתיה.

הקשינו לעיל, למה היה צריך הקב"ה לשוב ולומר למשה רבינו 'דבר אל בני ישראל'... מבאר הקדושת לוי, 'דבר אל בני ישראל', וזהו פעם ראשון אחר מתן תורה שנכתב 'דבר אל בני ישראל'. מובא בגמ' על ריש לקיש, שכל מי שהיה ריש לקיש מדבר עימו היו עושין עימו עיסקאות ללא עדים. כהוכחה על כל שאם ר"ל דיבר עימו אות הוא אדם ישר. על פי הפשט מעשה זה יפה מאוד, אך הקדושת לוי זי"ע, מעמיק לבאר כי הצדיק שומר מאוד את דיבורו עם המון העם, משום שהם יכולים להפסיק אותו מעבודת השי"ת. אך אם ישנם אנשים שיכולים להתרומם טפחיים בקדושה מדיבורי הצדיק, אז מדבר עימם. כי אדרבה אז דיבורו עושה רושם. זהו הפשט שריש לקיש כשהיה מדבר עם אדם ידעו כולם שיש לו השפעה רוחנית עליו וא"כ בטוח שדיבורים אלו יעשו רושם בנפשו של אותו אדם וממילא אם מתברר שאדם זה הינו ישר דרך אפשר לעשות עימו מסחר אף בלא עדים...

אמנם כשחטאו בעגל, וחזרו לזוהמתן, היה משה מתיירא לדבר עימם על פי הפשט הנ"ל... על כן היה צריך ציווי חדש מאת ה', |וידבר ה' אל משה לאמר', 'דבר אל בני ישראל', רצה לומר שהם זרע ישראל בני אברהם יצחק ויעקב, אשר בדברך עמם בודאי הוא שתגביה ותרומם אותם אל הקדושה. וזה מה שבאר רש"י ז"ל, לי – לשמי...

בכתר תורה מביא ספר הישר יסוד חשוב בעבודת ה'. ומספר שם שלילה לפני עקידה אמר אברהם לשרה אמנו שלוקח את יצחק לישיבה של שם ועבר, ולא רצה לגלות לה שציווהו הקב"ה להעלותו לעולה. מבאר הכתר תורה מדוע באמת לא הסכים אברהם אבינו ע"ה לגלות לה, הלא ידוע שהיה אברהם אבינו ע"ה טפל בנביאות לשרה אמנו וא"כ מדוע לא לספר לה? ומתקן, אילו היה אברהם מגלה את האמת לשרה בודאי היתה מזרזת אותו ביותר ואומרת לו לך שמע בקול ה' כמו שנצטווית ודבריה היו חיוזוק לאברהם. אך אברהם ידע שבזה יקטן ערך הניסיון... שהרי אינו דומה ניסיון שעומד בו ללא שום חיוזוק ועושה הכל מעצמו, לניסיון שעומד בו בכח החיוזוק שמקבל מאחרים. ועל זה אמר לו הקב"ה 'עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה ולא חשכת את בנך יחידך ממני' – כלומר מהמהלך שאני הובלתי אותך, לא סטית ממנו אלא הלכת בתמימות ועמדת בכל הניסיון.

כמו כן ניתן לבאר את הפסוקים בפרשתינו, מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי, ככל שאדם סומך על אנשים אחרים שיתנו זה מוריד לו מההתלהבות של נדבת הלב, משא"כ כשמחליט שהוא עצמו רוצה לתת ולא מסתכל על אחרים אלא תופס בשני ידיים את ההזדמנות שלו אזי תקחו את תרומתי.

כתיב, 'ועשו לי מקדש', בשונה משאר מקומות שנאמר 'ועשית', דבר זה בא ללמדנו שלכל אחד ואחד יש חלק בבניית המשכן. ובאמת יש להבין כיצד זה כולם יכולים להשתתף בבניית המשכן? מבאר הרמב"ן ז"ל שבמשכן היו ג' סוגי נתינה, היו אנשים שנתנו כסף, וזכו שכסף זה יילך לבניית המשכן. אחרים שלא היה בידם לתת עזרו בפועל בבניית המשכן. אבל ציבור גדול מאוד היו שלא

יכלו לעשות מאומה לא בכסף ולא בסיוע ממשי, אך היה להם את החשק והרצון הגדול לעשות, והקב"ה החשיב להם זאת כאילו שעשו בפועל. היום מכנים זאת להבדיל בין הרצון למצוי. והחידוש שהתחדש כאן שהרצון גם היה פעולה שהועילה לבניית המשכן, כפי שבאמת רואים שהקב"ה החשיב להם זאת.

בשל"ה הק' מביא דבר נפלא הקשור לעניין זה. בבניית המשכן היה צריך הרבה חומר. כל כיכר זהב טהור היה מורכב מאלף ככרות זהב מזוקקות בכזו רמה עד שיצא כיכר אחד של זהב טהור. מצד שני כל הזהב שהיה אצל כל כלל ישראל יחד לא הספיק לכיכר אחד של זהב טהור. א"כ מהיכן היה להם זהב? מבאר השל"ה, מיכיון שכל איש ישראל כשהגיע לתת את זהבו, **נתן אותו עם כ"כ הרבה חשק ורצון לבנות את המשכן עד ששרתה ברכה בזהב זה, וכן כולם וכך היה מספיק זהב!...** זהו הפשט אשר ידבנו ליבו. הקב"ה מחפש את הרצון של האדם.

על פי זה מתבאר היטב גם קושיתו של הקדושת לוי זי"ע. מהו לדורות? הלא אינו דומה מזבח שעשה משה למזבח שעשה שלמה? נקדים תחילה את דברי התולדות יעקב יוסף זי"ע על מאמר הגמ', אדם חורש בשעת חרישה וזורע בזמן זריעה וקוצר בשעת קצירה, ותורה מה תהא עליה?... ומסיימת הגמ', הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם. מבאר התולדות הכלל הוא שאין עשייתו של האחד דומה לעשייתו של השני! וזהו הרבה עשו כ-רשב"י כלומר שרצו להיות כמו רשב"י במקום לרצות להיות תחילה הם עצמם. וכבר אמרו בשם הרה"ק מקוצק זי"ע, **'אם אני אני בגלל שאתה אתה, ואתה אתה בגלל שאני אני, אז אני אני אני ואתה אינך אתה. אך אם אני אני בגלל שאני אני, ואתה אתה בגלל שאתה אתה אזי אני הנני אני ואתה הנך אתה...'** כלומר – אם אדם בונה את התדמית שלו בגלל השני/החברה וכדו' אזי הוא לעולם לא יהיה מי שהוא באמת. אך אם אדם בונה את עצמו לפי התדמית שלו, אזי הוא נותן מקום גם לעצמו וגם לאחרים להתפתח ולגדול.

מסיים הקדושת לו זי"ע, לפי"ז מובן היטב שרצון השי"ת הוא שכל דור ודור יעשו לא באותה תבנית אלא הציווי לדורות שבאר רש"י הוא על הרצון והכוונה, וזה מדור לדור נשאר וכפי כל רצון ונבואה ששרתה באותו הזמן, כן נוצרה התבנית החדשה של הכלים.

[שיחה בספר הק' קדושת לוי
יום ב' פר' תרומה תשע"ה בקרי"ס]

יעניין שם...

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת".

בפס"ק קדושת לוי: 'דהנה כל אדם מחויב לעבוד את הבורא ב"ה במעשה ובמחשבה שע"י הכוונה והמחשבה קדושה אזי בזה מקים לשכינתא מעפרא והמעשה הוא בכדי שיתרומם האדם ולהיטיב לעצמו'.

מבאר הקדושת לוי שאדם צריך לעבוד את הקב"ה לא רק במעשים אלא גם במחשבה, והחילוק הוא שבמעשה המצוה מתרומם האדם ומיטיב עם עצמו, ובמחשבה של קיום המצוה הרי הוא מרים את השכינה הק' ומעלה אותה. אך יש להעמיק ולברר מדוע חלק המעשה שייך לאדם וחלק המחשבה קשור בשכינה הק'? כמו כן מהי הכוונה במושג הלכאורה מופשט הזה של 'להקים את השכינה'?

בספר 'מכתב מאליהו', מבאר בנושא זה, על פי התורה הק' במכות מצרים. שם אנו רואים שהקב"ה מצוה את משה רבינו ללכת ולהכות במצרים את עשרת המכות, אולם מצד שני הקב"ה מצוה את משה רבינו שלא להיות מעורב במכות מסוימות אלא אהרן בלבד, מפני שיש למשה רבינו הכרת הטוב בנוגע לאותן מכות. לדוג', מכת דם וצפרדע שהיו צריכים להכות את היאור אמר ה' למשה לא להכות מכיון שבזכות היאור ניצל משה רבינו בעודו תינוק. וכן האדמה שסייעה לו בהטמנת המצרי נאמר עליו להכותה במכת כינים...

מקשה המכתב מאליהו, וכי לעצמו התכוון משה רבינו? מילא אם אדם עושה מעשה שכוון כדי להשיג טובת הנאה הרי הוא כופר בטובה שעשו לו, אך משה רבינו הלא מצווה היה מאת ה' להביא מכות על המצרים ולמה יחשב זה לפגם בהכרת הטוב? מיסד הרב דסלר וצ"ל יסוד גדול, והוא כי כל פעולה שאדם עושה משפיעה עליו מיידית, מכיון שהמעשה עובר דרך הלב עד שמגיע לשכל. כלומר – הלב הוא מאגר המידות של האדם, והשכל הוא 'הדר הבקרה', וכשעובר מעשה הוא עובר תחילה דרך הלב ורק לאחר מכן מגיע לשכל שמתרגם ומחשבן האם מה שנעשה היה טוב. ממילא כשאדם עושה פעולה הוא נוגע תחילה במידותיו ואם מעשה זה הוא מעשה של כפיות טובה, הרי שבאותו הרגע פוגע אותו אדם במערכת המידות שלו ופוגם אותה! ואז כבר לא יעזור שהשכל

יחל לעשות את החשבון שזה מצוה וזה לא בשבילו וכדומ'. וזה מה שמובא – אחר הפעולות נמשכים הלבבות, הלבבות דיוקא ולא השכלים, משום שהלב מושפע קודם ורק אח"כ השכל.

בעת נעמיק ביתר ביאור כדי לחבר אי"ה את כל הדברים גם יחד הן במישור השכלי, קרי – התיאוריה, והן במישור המעשי, קרי – עבודה בשטח.

בספר סידורו של שבת מביא בדרוש ב' פרק א' מאמר י"ב ציטוט בנושא זה עפ"י הרב חיים ויטאל זי"ע וז"ל: 'על חלקי הנפשות שבאדם שהם נפש המורכבת ונפש הצומחת והמרמה וכו'... ועוד נוסף בו פנימית מכולם והוא הנקרא 'נפש המדברת' ויש שקראוהו נפש השכלית. ונחלקת לשנים: שכל מעשי ושכל עיוני, והשכל העיוני אינו אלא לדעת הדברים כפי אמיתתן, הפרש האמת מן השקר וכו'... נמצא כי כל הנפשות והכוונות הנ"ל נקרא חומר בערך השכל העיוני, כי הוא צורה לכל'.

תחילה פותח הרב ז"ל ומבאר כי יש בשכל האדם שני חלקים. החלק המעשי – הוא החלק שבו אדם מתכנן את פעולותיו ומחשב את כל השבונותיו העוברים עליו. והחלק הנוסף הוא החלק העיוני המכונה 'השכל הנעלם', והוא השכל שמעבר לשכל המעשי שבו אדם מתחבר גם לפנימיות הדברים שעוברים עליו ומשיג את מטרתם. לדוגמא – אדם שצריך להגיע ליעד מסוים. תחילה מתכנן את מהלך הנסיעה איך יסע, ומה יקח עימו לנסיעה. והשכל העיוני הוא לברר את אמיתות מטרת הנסיעה ואיך תצליח, האם כפי התכנית או כפי שמנווט בורא העולם, הוה אומר בדרכים שלו...

וזנראה שעבור זה נקרא שכל העיוני כי אינו בא לאדם אלא אחרי העיון בו בשכל המעשי, וכשהוא מעיין ומחשב בשכל המעשי אז בא לו שכל חדש משכל העיוני הלז לדעת אמיתת הדברים בפנימיותן ותוכן'.

ישנם כמה הבדלים מהותיים בין השכל המעשי לשכל העיוני. א. השכל המעשי הינו שכל מוגבל כי הוא פועל לפי רצון האדם ותכונותיו. משא"כ השכל העיוני הוא שכל המקשר בין גשמיות האדם לשורש נשמתו, ועל כן הוא אינו מוגבל, ויכול להכיל כל שינוי... ב. השכל המעשי אין בו חידוש אלא תמיד חוזר על עצמו, רק באופנים שונים ומגוונים וזאת שוב מהמת היותו מוגבל. משא"כ השכל העיוני שהוא המקשר בין גוף האדם לשורש נשמתו חלק אלוך ממועל, ועל כן הוא דבוק ומקושר באין סוף ב"ה, ויש לו התחדשות תמידית. ובהמשך נגלה גם אי"ה מה מרויח האדם מהתחדשות זו.

וזנאמר כי עבור זה ברא הקב"ה כן, כדי שיהיה הוא הממוצע והמחבר את שני הנפרדים, כי שכל המעשי שבאדם הוא נפרד ונבדל משורש היות הרוחנית עד שבא לבחינת הגבול והצמצום במח האנושי. ושורש קדושת היות הרוחנית שלו הוא בהפך ממש, שאינו נגלה ונתפס במקום מידה, אלא נעלם ונסתר במקורו... ונתן בו כח שניהם שיהיה תמיד נעלם ונסתר במקור שורש היות שלו ויהיה בבחינת נגלה, שיתגלה לאדם אחר שיבקשו ויתן דעתו ומחשבתו לעיין בשכל המעשי יתגלה לו השכל העיוני חלז'...

בעת מבאר הרב מהי הסיבה לכך שכך ברא זאת הקב"ה. השכל המעשי הוא טפל לעומת השכל העיוני, משום שאם נעיין היטיב נגיע להשגה שהקב"ה מנווט את האדם בכל דרכיו. אמנם אדם צריך לתכנן כי זו ההשתדלות שעומה הוא נברא, אך המטרה בכל זאת היא לחבר את התכנון עם הקשר בורא שנתן לנו את האפשרות לתכנן, ומנווט אותנו לכך שנכיר בו בכל מצב. וכפי שבאר ר' אשר זי"ע 'בעל כרחך אתה חי', האדם חי ומגיע תמיד בסופו של דבר לקשר בורא ואם לא בטוב אז בעל כורחו. כי זהו היסוד של הבריאה לקשר כל דבר עם ה'. והקשר הזה נעשה על ידי שני חלקי השכל של האדם. תחילה המעשי – המתכנן, ולבסוף העיוני שהוא כשאדם מגלה שלא הצליח לפעול לפי מה שתכנן אלא קצת אחרת, צריך לדעת שיש בזה הנהגה שמימית כדי שיבוא עי"ז להתקשרות.

דבר זה מובא גם בפרי בארץ, שכותב [בפרשת תצוה] שהאדם נקרא אדם על שם הנר"ן שבו, כלומר על שם החיות הרוחנית שמקיפה ומחיה אותו. אך מה שהוא גוף האדם זה נקרא 'בשר האדם'. ולכן מדגיש הרב בסידורו של שבת שהקב"ה ברא את השכל העיוני כדי שיהיה ממוצע ומקשר בין האדם על גופו ונשמתו לבין הבורא ית'. וז"ל: **כי שכל המעשי שבאדם הוא נפרד ונבדל משורש היות הרוחנית עד שבא לבחינת הגבול והצמצום במח האנושי**. והביאור בזה הוא, שהשכל המעשי כל זמן שהוא המתכנן והוא הפוקד והוא העושה, לעולם לא יגיע לחשוב על השכל העיוני כלומר על הקב"ה שהוא זה שמנווט אותו, כי כך הגוף שלו מושך אותו – לשלוט על האדם ולקחת לעצמו את כל ההחלטות. אך כשמגיע לבחינת גבול הצמצום – כלומר כשיש לשכל המעשי גבול ששם לפתע אינו משיג ואינו יודע מדוע נכשל ואיך קרה שלא הצליח בעסק זה או אחר... או אז חייב לקשר את השכל העיוני על ידי התעמקות בשכל המעשי כפי שכותב הר"ר חיים ויטאל זי"ע, כי ההתעמקות בשכל המעשי, קרי – חשבון הנפש, מביאה את האדם להבנה שכל התוכניות שלו הן בגדר השתדלות בלבד והכל הוא במטרה אחת, לקשר את עצמו עם בורא עולם. אבל ודאי שחייב לתכנן כי בלא זה ודאי שלא יתעורר לעולם מעצמו לחשוב בשכל העיוני, אלא רק אחרי שהגיע בשכל המעשי לגבול וצמצום, רק שם הוא מתעורר לעיין גם בחלק העיוני.

לסיכום הדברים: השכל העיוני מתחדש תמיד ומחדש את האדם ונותן לו היות חדשה בכל המובנים הן גשמיים והן רוחניים. והאדם יכול לבוא לידי השגה זו רק אחרי שמעיין בשכל המעשי שלו. והשכל המעשי בא לידי ביטוי כשאדם מתכנן ומשמים מכוונים אותו אחרת ממה שתכנן, אז מקבל את ההתקשרות להנהגת ה'.

בא הקדושת לוי ומבאר לנו שכשאדם עושה מצוה הוא צריך איזו סיבה ומקשר שימשוך אותו למצוה, והמקשר הזה הוא מעשה המצוה שהוא מעשה שמעלה את האדם עצמו, אך בזה לבד אין זה מספיק כי למעשה צריך להיות קשור גם מחשבה, וזה מה שביארנו על פי המכתב מאליהו 'אחרי הפעולות נמשכים הלבבות' כי המעשה פועל על הלב ולאחר שהלב התפעל אפשר להעמיק את הקשר ע"י השכלים, כי ללא זה אין מה שירים את האדם. וכל הטעם לתהליך הזה הוא כדי שהאדם יקים את השכינה מעפר. מה הכוונה?

כבר ביארנו שיש לאדם היות פנימית שמחיה אותו והיא חלק אלוך ממעל ממש, נשמתו של האדם, והיות זו היא המכונה 'שכינתיה', כלומר אורו של הקב"ה המתגלה לאחר צמצומים רבים דרך האדם הגשמי. ולכן כיון שהאדם הוא גשמי מתגלה היות זו באופן נסתר, וכפי שביאר הסידורו של שבת על השכל העיוני... אך היות זו נמצאת מחיה את האדם בשביל סיבה ולא לחינם, והסיבה היא שיעלה ויקשר את השכינה הזו לשורשה כפי שאדם הפיץ להתקשר עם שורשו. ולכן שם אותנו הקב"ה כאן בעוה"ז כדי שאנו נהיה המקשרים של הבריאה – שכינתיה מצומצמת בכל מיני חלקים של הבריאה – להתחבר עם קוב"ה שהוא אור אין סוף שאין אנו משיגים אותו כלל.

וזוהו ביאורו של הקדושת לוי זי"ע, שעל ידי מעשה המצוה בגוף, מתעלה האדם ומתעורר להעלות את השכינה על ידי חלק המחשבה שהוא החלק העיוני של השכל אחר שכבר פעל בשכל המעשי לעשות את גוף המצוה... ובזה שמרים את השכינה ומחבר אותה לשורשה, יונק מזה האדם התחדשות תמידית מכיון שקשר את השכינה למקור שהוא אין סוף והתחדשות תמידית... 'בזה מיושב הכתוב כל איש אשר ידבנו לבו דהוא מרומז על המחשבה, עי"ז תקחו את תרומתי' – כלומר שהשכינה תתרום. 'וזאת התרומה אשר תקחו מאתם' – רצה לומר להתרוממות שלוקח האדם לעצמו, זה בא על ידי המעשה 'זהב וכסף ונחושת', שהוא המעשה בפועל...

[שיעור בפרי הארץ מכתב ט']

נמסר במוציא"ק פר' משפטים תשע"ב]

"אמונת האומנות"

(דף קנט) ... "ועל קול ענות חלושה במכתבם ממשא מלך ושרים למנוע פרנסתם הקאבין לא נבהלתי משמוע, כי לא נתחדש לי דבר מעתה כי ראיתי גם תמוזל גם שלשום גם מאז היותי במהניהם תחת ממשלת מלכותם כי ידו כבדה הולך וחזק האוד והאלוקים יעננו בקול, אבל שוש אשיש בה' והיה ה' מבטחם לטובתם האמיתי בגשמיות ורוחניות כי ברכים היו עימם, וכל ישראל הברים, ולא מראש בסתר דברתי קודם נסיעתי מאתם כי נבהלתי מראות גודל התקרבות המלכות להשוות היהודים להבדיל עם הגוים בכמה ענינים ונימוסים שונים, ודברי שריהם הם נרגן מפריד אלוף אשר אמריהם החליקו להתקרב. ומעשה ארין מצרים יוכיח כמבואר בזוה"ק בזוונתו ית' להגלותם למצרים דווקא, להיות מצריים מואסים בישראל ונימוסייהם, ולא יתערבו בגוים ולא ילמדו עוד ממעשיהם. ובזכות זה נגאלו שלא שינו את שמם ולשונם.

המכתב מתאר יהודים שפרסמתם עסקה בבתי הארחה ופונדקי דרכים על אם הדרכים. וכתבו לפרי הארץ שקשה להם בפרנסה, מחמת שהממשלה הכבידה את ידה עליהם. והפרה"א זי"ע עונה להם בתגובה, 'לא נבהלתי משמוע'... והביאור בתשובה זו הוא כי על פי דרך האמונה יהודי צריך לראות ולחיות בכל רגע שהקב"ה מנהיג לו את העסק. וא"כ דבר ראשון אין מה להבהל מכיון שמי שהנהיג אותנו עד כאן עדיין ממשיך להנהיג אותנו. ועוד יותר מכן האדם צריך להיות שמח במצב הזה, מכיון שהקב"ה מדבר ומתגלה אליו בקושי הזה כי רק כעת כשקשה לאדם, הוא 'זוכר' שהקב"ה נמצא כאן והפץ שיתקרב אליו, ולכן הוא מגביל אותו. ודוגמא לדבר הוא הזרע שזורעים באדמה שאין אף אחד שמצמער על כך שהגרעין נרקב, אלא אדרבה בוטח בה' שיצמיח מהריקבון הזה תהליך והכנה לעץ חדש ופירות חדשים. כמו"כ אם קשה לאדם בפרנסה שלו, זוהי הכנה למצב יותר טוב. וכשם שכל זמן שהגרעין לא נרקב באדמה לא יוכל לצמוח שם מאומה, כן הוא כל עוד שהאדם לא מפנים את מציאות הקושי וחי את מציאות הריקבון של עצמו, שהקב"ה מחיה אותו, לא יוכל לגרום למציאות חדשה.

האדם צריך לשמוח שהקב"ה לוקח לו את המלכות כביכול, ואז יכול להתחבר לה' בריקבון שלו ולהצמיח ישועה חדשה. כי מוכח שזו היא הדרך היחידה בא האדם יכול להגיע למקסימום אחוזה של דביקות בה'. א"כ השמחה הגדולה בראש ובראשונה היא על כך שהאדם מתקשר לה', הרבה יותר מן השמחה והפורקן של עצם הישועה בפרנסה.

ישנו משל מהמגיד מדובנא, לילד שצריכים לתת לו תרופה ואינו רוצה מחמת שהוא איסטנים. ואמר הרופא שימתיקו לו את התרופה. אך גם זה לא עזר והיו צריכים להשקותו בכח את התרופה. לאחר זמן הגיע הזמן לקחת שוב את התרופה, והנה הילד מגיע מעצמו ומבקש לקבלה. לתמיחת הוריו אמר הילד כי מאחר ובפעם הראשונה טעם את התרופה וחש כי היא מתוקה, כבר אינו מתנגד... כמו"כ היה במתן תורה שבתחילה כפה עליהם הקב"ה הר כגיגית, ולבסוף נוכחו לדעת שהתורה היא אמת.

מנגד, כותב להם הפרי הארץ שמאוד נבהל כשרואה שהם מקורבים למלכות. משום שכל מה שמקורבים אותם הוא בבחינת "נרגן מפריד אלוף", נרגן – הוא אדם שיש לו כאבים וקשיים וכל הזמן הוא ממורמר ומדבר על כאביו, הרי שהוא מפריד אלוף – מפריד את אלופו של עולם, כי הוא לא מנסה לתת שום מחשבה מצידו שהקב"ה נמצא עימו ומחכה לתפילתו. וההוכחה לכך היא, שכהקב"ה הגלה את בני"ל למצרים בכוונה תחילה הורידם למצרים משום ששם לא תהיה להם אפשרות להתבולל, מכיון שהמצרים מואסים בהם. וידוע אמנם היום לצערינו שיש אחוזי התבוללות גבוהים מאוד בחו"ל, כיון שמנסים להידמות לגויים, ועושים שוויון בין כולם. ומנגד בארץ ישראל האחוזון הוא הרבה פחות מכיון שאנו מוקפים במדינות ששונאות אותנו, וזה דווקא לטובתינו שלא נתקרב עמם.

"ולא נתרצו בלבם לקבל על עצמם ממשלת שר של מצרים, ואם אמרו רז"ל ישראל שבחור"ל עובדי ע"ז בטחרה הם, להיות תחת ממשלתם ממשלת השר שלהם, אעפ"כ רחמנא לבא בעי וכל זמן שנקודת לבם לשמים... מבלתי יכולת ממשלת השר לחול עליהם בחזקה להיות למעלה הימנו, משא"כ אתם למדתם עליכם אלופים לראש, והקרבתם באמת ונקודת הלב אל נימוסייהם כי ישרו בעיניכם, והמשלתם את נימוסייהם וגזרותם על עצמכם, המרחם ירחם ויפדה אתכם מכל צרותיכם הקל המושיע

כותב עוד הפרי הארץ כי בזכות זה נגאלו בני"ל שלא נתערבו בגוים ולא שינו את שמם ולשונם. ואף על פי שעבדו תחת ממשלת גוים אמנם בעמקות הדבר ידוע ידעו כי זה מחמת הגלות, אך לא נתנו את הסכמתם להמשיך עליהם את מנהגי הגוים. ולכן אין לשר שלהם שליטה עליהם כלל מעבר למה שניתן לו. משא"כ אתם שהסכמתם למנהגי הגוים ה"י, והבעתם בכך את הסכמתכם להיות כפופים תחתם, אם בנימוסייהם וממילא גם בגזירותיהם, ועל כן באה לכם הצרה הזאת, כדי שתתעוררו להמליך עליכם את קוב"ה. כי גם אם יהודי נאלץ להיות תחת ממשלת עכו"ם אך אם רק זוכר כי לא הגוי הוא השליט אלא השי"ת הוא השליט כי אז אין לגוי שליטה עליו, ונותן ליהודי הכנעה.

אך כעת אם אמנם נכון הדבר בכל זאת מה יעשו בענין הפרנסה הרובצת על כתפם? כותב הפרי הארץ על הפסוק "באלוקים אהלל דבר בה' אהלל דבר". אלוקים הוא הצמצום ובגמטריא 'הטבע', והחיות שמחיה את הצמצום הוא ההוי"ה. וכל הטבע נברא בכדי שנגלה דרכו את ההוי"ה המחיה שלו. וכמו ילד שמכניסים אותו לישיבה גבוהה ומלמדים אותו ואינו קולט, זה אינו משום שאין שם חכמה אלא מפני שהילד לא כשיר לקלוט את הרמה הגבוהה הזו. כמו"כ כשאדם עובר קשיים בפרנסה זה משום שאינו מבין את המצב שצריך לעבור, אך בשביל זה יש את האמונה, שיאמין בכל ליבו שמאיתו לא תצא הרעות... ועוד יותר, אמרו רז"ל אין עניות מן האומנות ואין עשירות מן האומנות, והסיבה אין היא העיקר אלא המעשה. כלומר – אדם צריך לדעת שכל עסק פרנסתו הינו סיבה שכך יעבוד את בורא עולם. אולם מהי הסיבה שאנו נכנסים מהר מאוד לכאבים וחשבונות? משום שאנו עושים מעסק הפרנסה מציאות. וכשזה הופך למציאות אז ממילא השרשרת מתחילה להסתובב... אך אם כל הפרנסה היא רק סיבה, ולא עשירות ולא עניות תלויים בה. א"כ הכל נפלא כי האדם עושה את ההשתדלות שלו כדבעי, והתוצאה הסופית כלל לא קשורה לזה אלא דווקא לרמת האמונה שלו בבורא עולם הזן ומפרנס לכל. ואם יחשוב אדם שהעשייה שלו היא המביאה לו את הכסף, אזי רק מתרחק מההצלחה שלו. כן כותב הפרי הארץ בדלהלן:

"והסיבה אין היא העיקר אלא המעשה, ואם אי אפשר לעסוק בסיבה זו (היינו בעבודה מסוימת) שמה מעליה ועבור ואחוז לך אחת הסיבות האחרות, ולפי דעתי ועצתי אפילו אם תתבטל גזירת המלכות ויהיו רשאים בעסק סיבת המחיה, ירחיקו אותה מה שאפשר להרחיקה מפתח בחתם, כי מאחר שהקטרוג עליהם אין הברכה שורה בה

מספרים על יהודי שהיטן לפני מספר שנים, ובאותו יום שהיה צריך לשלם על הדירה, היתה נפילה גדולה ברוסיה (תש"ן לערך), והמניות שצבר לעצמו הרקיעו שהקים במחיריהם מחמת הבלבול הגדול ששרר אז. ולמחרת ראו באמת שהמצב לא כ"כ גרוע וירד הכל... אך אותו יהודי זכה לראות באמונתו שיש מנהיג שמכוון הכל בכדי שיהיה לו פרנסה כל צרכו. וכן מסופר על תלמיד של המגיד מקוויניץ שהיה צריך להתן, וכתב לו המגיד מכתב המלצה. אך לפני שיצא אמר לו, כי יש בשמים ספר ובו כתוב בדיוק את רשימת האנשים שמהם יקבל כסף. ולכן בקש ממנו שמי שלא יתן לו שלא יכעם עליו, מאחר והוא אינו ברשימה... לאחר מספר ימים הגיע התלמיד לעיירה מסוימת ושם נפגש עם אחד החסידים של המגיד. והלה היה יהודי פשוט בקהילה שם ודבריו אינם נשמעים. יעיץ לו אותו אדם ללכת לראש הקהל עם המכתב ובודאי יעניקו לו ביד רחבה, אך החסיד התעקש שבערל במלך' כפי שהיה כינויו בעיירה, הוא יילך. אך זה בשלו, שלא הולך כלל כיון שאף אחד לא ישמע לדבריו. כעבור כמה רגעים אמר החסיד לעצמו: נו, כנראה שאיש זה אינו כתוב בספר... שאלו בערל: על איזה ספר הנך מדבר? ענה לו החסיד שלפני שיצא מהרבי אמר לו הרבי שלא יקפיד על אף אחד, משום שרשום למעלה בשמים מי יעזור לו ומי לאו. מיד נטל בערל את כתב ההמלצה, ורץ לביתו של ראש הקהל, ובמשך כל היום אספו כסף. בסוף היום שאלו 'בערל במלך' כמה הנף צריך להתנות בנך, וספרו ומנו כי בדיוק לפי הצטרכותו היה בשק... עכ"פ זה מה שכתב להם הפרה"א, כי אחרי שראו בחוש שהקב"ה אינו חפץ כעת בסיבה זו של הפרנסה אל להם לעסוק בה יותר אף אם יתירו להם כעת, כי מה איכפת לך בהשתנות הסיבה, ואולי אדרבה הקב"ה רוצה כעת שתבוא השפעה גדולה יותר ממקום אחר כפי רצונו ית'. וכותב עוד שכן היה בזמן הבעש"ט הק', שנתרומם קרנם למעלה יותר בהסכתם לסיבות אחרות

"כללא דמילתא האמונה ובפרט בשעת הדחק שאני, שליבו של אדם מאליו נכנע, ומוכן ומזומן וקרוב הדבר מאוד בניהם ובלבבם להאמין, שהרי כל הניסיונות והדוחק הם לקרב לבם של ישראל לאביהם שבשמים

אף בשעה שטוב לאדם צריך תמיד לזכור את דברי דוד המלך ע"ה, 'וחטאתי נגדי תמיד' ו'מכאובי נגדי תמיד' ורק עי"ז אפשר להיות כל הזמן בבחינת 'שויתי ה' לנגדי תמיד'

מסיים הפרי הארץ את המכתב: **"עתה אתם ברוכי ה' עת לעשות לה' שאם לא עכשיו בשעת הניסיון אימתי, שהרי הניסיון להכי הוא בא לנסותם להטיבם באחרית שלו**
לומר, שלא יאמר אדם, ה' יעזור ויהיה טוב יותר בעתיד, כי אז הוא מפספס את הרגע הנתון שבו הקב"ה רוצה שיתן לו מחשבות אמונה, על אף שזה קשה לו מאוד. כי אמנם הזמן הזה יעבור

בסופו של דבר, אך השאלה כיצד הוא יעבור, אם יתן האדם מחשבה של אמונה הרי שהצליח
 'לתפוס' את ההזדמנות ולהזקק את ידיו אמונה בהתקרבות לבורא

ללמוד – לקת

מאמרים

ויקחו לי תרומה וברש"י לי – לשמי. בשם הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע, מבארים כי כשאדם נותן צדקה רמוז
 בעשייתו שם הוי"ה ע"י שידו של נותן היא כנגד האות יו"ד, והמטבע כנגד האות ה"א. ידו של העני הפשוטה לקבל
 את הצדקה הינה כנגד האות ו"ו, וחמשת אצבעותיו כנגד ה"א. אך כל זה טוב ויפה אם האדם הקדים ונתן את הצדקה,
 אך אם העני מבקש מקודם

"במדרש כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו, אל תעזבו את המקח שנתתי לכם וכו'... בפשטות נראה
 שהמדרש מתכוון שלא לעזוב את התורה הק'. אך השפ"א בא לבאר מהלך מעמיק יותר בדברי המדרש. אל תעזבו
 את המקח – כלומר, שאדם לא ילמד את התורה הק' כחמור נושא ספרים לידיעה בלבד, אלא בכל פעם שאדם לומד
 צריך לבחון את עצמו מה התורה לימדה אותו, איזו דרך חיים בעבודת השי"ת. וזהו אל תעזבו את המקח שהתורה
 יכולה לתת לכם כדי שתידבקו בקב"ה ותהיו אחד עימו. וכמו כן מבארים בשם הבעש"ט הק' את הפסוק '**חכמת המסכן
 בזויה**', הכוונה היא שכשאדם נמצא במסכנות צריך להפעיל את החכמה שלו להפנים שבזו – י"ה, כלומר שהקב"ה
 נמצא שם, ואם האדם יחפש היכן הקב"ה מחיה את המצב שלו יוכל עי"ז לצאת מהמצב הזה מאפילה לאור גדול. ואת
 הכח הזה האדם מקבל מהתורה הק' כפי שנביא אי"ה בהמשך הדברים.

הן הם המשך דברי המדרש, "מקח שנתתי לכם יש בו זהב יש בו כסף יש בו שדות יש בו כרמים"
 וכו'. ובשפ"א: 'פי' שע"י התורה יכולין ליקח הטוב ולהעלות כל הדברים שבעולם למצוא הטוב שבהם'. דעת
 קניית מה חסרת דעת חסרת מה קניית', יתכן שיש לאדם הכל אך אין לו כלום וכן להיפך, וכל זאת משום שלא מחפש
 את התכלית שהיא – למצוא את נקודת הקשר שלו עם השי"ת ע"י כל המצבים שעובר בהם. התורה הק' היא האמצעי
 לחבר את האדם תמיד לרש"ע, הן בכסף הן בזהב הן בשדות הן בכרמים...

מאמרים

גורם בכך שיתהפך השם, תחילה ו-ה ורק אח"כ י-ה. על כן אומר רש"י ויקחו לי – לשמי! הקדימו את נתינתכם כדי
 שתהיה מצות הצדקה בשלימות שם השם כסדר ולא בהיפוך.
 מסופר על ר' יענקל'ה גלינסקי זצ"ל שכשהיה נוסע לחו"ל היה לוקח עימו קופה. ובכל פעם שהיה מגיע כסף לידי
 היה מפריש חלק לקופה. לתמיהת מלוויו מהי קופה זו אמר כי היא קופת ר' מאיר בעל הנס. שאלוהו, ומה בוער לתת
 מיד את הכסף לתוך הקופה? ענה בצחות לשונו: וכי ר' מאיר בעל הנס הינו 'שנורר'? לא הוא צריך לבוא ולבקש ממני
 את כספי הצדקה אלא אני צריך להקדים ולתת לו אותם...
 ויקחו – ולא ויתנו. כי ע"י שאדם נותן צדקה הוא בעצם מקבל לעצמו ברכה וישועה. בשם אדמו"ר זי"ע מצינו בשעירי
 יוה"כ שהיו צריכים להיות שוים במראה, בקומה, ובדמים. ובאר הטעם שכשם שאדם משקיע בצרכיו הגשמיים לפחות
 כך צריך להשקיע ברוחניות...

כעת אנו נכנסים לחודש אדר, ידועה הגמ' 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', אם נדייק את לשון הגמ', לא כתוב משנכנס
 אדר שמחים הרבה, אלא מרבין בשמחה – כלומר לא **בכמות השמחה** להרבות שמחות, אלא להעלות ולהרבות
 את **איכות השמחה**. אם נשים לב תקופה זו דווקא תקופה לחוצה יותר משאר ימות השנה הרגילים, הכנות שונות
 לחגים הממששים ובאים בחודשי אדר וניסן וכדומ'... וכבר אמרו בדרך צחות בשם צדיקים, שמשוהו חמץ בפסח
 הוא איסור דרבנן אמנם משהו כעס הוא איסור דאורייתא, א"כ היכן אנו מגלים את ריבוי השמחה שמדברת הגמ'?
 אלא על האדם לדעת שבזמנים אלו בהם עשה הקב"ה ניסים גדולים לעם ישראל, הם הזמנים בהם מתעוררת כל שנה
 ההארה מאותם הניסים, וע"י שאדם מתכוון לכך ומפנים את הזמנים הללו יכול לקבל כוחות מיוחדים להעלות את
 השמחה הפנימית שלו בכל מצב. מה זו שמחה? אנו למדים מדוד המלך ע"ה ששמחה היא '**כגמול עלי אמו**', כמו
 תינוק ששמח בכך שאמו מרימה אותו ומתפלת בו ודווקא במקומות ומצבים שאינו יכול להסתדר לבד, כך האדם בכל
 מצב יכול לקבל שמחה פנימית אם יפנים את הנקודה שהקב"ה תמיד נושא אותו בכל מצב ומוליך אותו בדרך בטוחה.
 אז האדם מקבל שמחה פנימית כי הוא תמיד חי את הקשר הזה בינו ובין בוראו. עניין זה אנו מוצאים גם בדברי הפרי
 הארץ זי"ע שמביא באחד המכתבים על מאמר חז"ל 'פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון', א"כ יש לתמוה מדוע
 נקראים הם פושעים? ומבאר משום שאין הם שמחים במה שיש להם, וחסרון השמחה במה שהקב"ה נותן לאדם הוא
 חיסרון בכל המהלך של תכלית האדם. עוד מבארים על הפסוק '**יען אשר לא עבדת את ה'א בשמחה ובטוב
 לבב**', ויש לכאורה לתמוה מה ראתה התורה הק' לשים את הדגש דווקא על ענין השמחה כטעם לקללות, הלא ישנם
 מספיק עבירות חמורות יותר?

אך מבארים בשם חסידים, שהדגש הוא על השמחה מפני שאדם שמגיע למצב שעובר עבירות חמורות צריך לדעת שהסיבה הראשונית שגרמה לו לכל זה היא חוסר השמחה שהיה שרוי בה, וחיסרון בשמחה הפנימית גורמת לאדם ליפול חלילה מכל מדרגותיו.

מובא בספר הק' מאור עיניים, על מאמר הזוה"ק 'קוב"ה ואורייתא וישראל חד'. ישנו מצב מאוזן שבו האדם יכול לפרש את דברי הזוה"ק שהקב"ה והתורה ועם ישראל הם יחידה אחת. אך הביאור הנכון בדברי הזוה"ק הוא כמו במצב מאונך, כלומר – שרשרת של השתלשלות שעם ישראל יכול להתקשר לקב"ה מלמעלה למטה רק על ידי האמצעי שהיא התורה הק'. **כי ללא התורה הק' אדם לא יכול להתחבר עם הקב"ה כי חסר לו בחיות.** היוצא מכל זה הוא שאסור לאדם לשכוח שבמחשבה נברא תחילה אמנם במעשה נברא אחרון כמובא במדרש, וזאת כדי להזכיר לאדם שאם הוא מנתק את עצמו מחיות התורה הק', אומרים לו 'תוש קדמך'... אמנם אם מנצל את ההזדמנות שלו להתקשר לבורא ע"י התוה"ק אזי הוא קודם לבריאה, כי אז התורה מביאה אותו להתקשרות למעלה למקור השמחה האמתית.

'כי הלא כל מה שברא הקב"ה יש בו הטוב כמ"ש וירא אלקים את אשר עשה והנה טוב כו' אך התורה היא המורה דרך איך למצוא בכל דבר את הטוב'. מבאר השפ"א כי למעלה הכל הוא טוב, רק כאן בסוף ההשתלשלות אדם רואה לפעמים בחינה של זהב ולפעמים כסף וכו', אך אם יקשר עצמו להשי"ת תמיד יוכל להגיע בסופו של דבר לראות את הטוב שבמצב הזה. ולכן אמר הקב"ה 'ויקחו לי תרומה', כי כדי שאדם יגיע להכרה הזו שבכל דבר טמון הטוב העליון הגנוז באותו מעבר, הוא צריך שימשילו לו את זה לפי ההשגה המצומצמת שלו, לכן התורה מדברת לאדם בסגנון של כסף, זהב וכדומ', כדי למשוך אותו לגלות את העומק הנמצא בכל דבר, אך אם אדם רק ילמד את התורה בלי להתעמק בפנימיות הדברים א"כ לא עשה מאומה להגיע לתכליתו. **ובאמת לקח טוב קאי על כל העולם ומלואו אך בתנאי תורתי אל תעזובו, כי הכל אחד.** מבאר השפ"א כי הלקח טוב המדובר הוא לא רק על לימוד התורה אלא לגלות לנו שבכל העולם ומלואו שייך לקח זה, וכפי שביארנו.

'כאשר ראינו שזכו בני ישראל והעלו כל הדברים עד ששרתה שכינה במעשי ידיהם ונתברר שהכל מתאחד בשורש העליון'. בני ישראל עשו עשייה שלמה של כלי המשכן בכל מיני אופנים, כל כלי לפי עניינו, אך עיקר התכלית היתה לבסוף שאחר שהעלו לה' בהכרה מלאה שכל מצב נועד בשביל להגיע לשורש העליון רק אז זכו ששרתה שכינה במעשי ידיהם. כמו כן בימינו כל אחד עובר את המעברים השייכים לו, אך סוף התהליך הוא לקשר כל דבר להכיר מי מוליך אותו בדרך זו ועי"ז זוכה להשראת השכינה. והמבחן כיצד יידע האדם היכן הוא אוהז בעבודה זו, נמדד לפי השמחה הפנימית שיש לו, וכפי הביאור הנפלא בשם הרה"ק ר' שלמה מלעלוב זי"ע על הפסוק, 'ולמכיר נתתי את גלעד', ואמר הלא התורה הק' אינה מנוקדת וא"כ אפשר לומר ולמכיר – מי שרוצה להכיר האם הוא קשור לה' או לא, זה ע"י גלעד שמרמז על שמחה, כשלאדם יש שמחה פנימית אז הוא חש שהקב"ה מוליך אותו והוא מקושר לה'.

מסיים השפ"א זי"ע, שעיקר יסוד העבודה להגיע לדבקות הזאת הוא ע"י ביטול ואי ידיעה. 'וזה הרמז לא ידע כי קרן, פי' מה שהאדם יודע אינו עדיין המדרגה השלימה כי הוא למעלה מהשגת האדם. לכן משה רבינו ע"ה שהשיג מדרגה העליונה כתיב בו לא ידע. והאמת כי כל עצמו של משה רבינו ע"ה הוא הביטול כדכתיב עניו מאוד וזה העניויות הוא סירסורתא של התורה. וז"ש לקח טוב נתתי, משמע שאין אנו יכולין לראות האמת הגנוז, ומבטיח לנו ה' לקח טוב נתתי. אך האדם צריך לעסוק בתורת ה' כמ"ש תורתי אל תעזובו'. ביארו בשם ר' אשר זי"ע כי העולם הזה דומה הוא לאדם שנכנס לאולם שמחות, האחד מברכו לשלום והשני מחמיץ לו פנים. א"כ מה והיכן הוא עומד? אלא האמת שהקב"ה נותן לו נשיאת חן שיהיה מוצלח בכל העניינים, אך כדי שלא יעלה בליבו שהוא מוצלח בזכות עצמו צריך לקבל גם תזכורות כדי שיקשר את כל ההצלחות שלו לה'. וזה מסיים השפ"א שאדם צריך לעשות את עבודתו ולעסוק בתורה ובמצוות, אך להשראת השכינה לא יכול להגיע על ידי השגה, כפי שביארנו שכל המעברים הם צמצום ומשל לדברים גבוהים הרבה יותר, רק בכדי שנשיג אותם מצמצמים לנו אותם. ולכן כאשר האדם יחיה כך בביטול גמור להצלחות שלו דרך הכרת הכישלונות שלו, אז יוכל להיות כלי לקבל השראת השכינה כפי שמבטיחה לנו התוה"ק, 'לקח טוב' – היינו הקשר לטוב האמיתי השורשי, 'נתתי' – את זה רק אני נותן במתנה, כי ההתקשרות השלימה היא בדווקא ע"י ביטול וחוסר השגה שכן הוא הרבה יותר גבוה מהשגת האדם.

1) "When Adar Comes In..."

'When Adar comes in, simcha is increased.' – איתא 'משכנס אדר מרבים בשמחה' (Meseches Taanis 29a)

Why isn't it written, "...When Adar comes in we are very happy?" I heard an explanation that with "marbim b'simcha" the intention is not that we increase in the amount of simcha, but that with the same simcha that a person has, he is able to raise up the quality of simcha.

We see in reality, that from before Purim until after Pesach is a time of great pressure. That being so, how is that that we increase in simcha? But the answer is that at this time when HaKadosh Boruch Hu is performing miracles for Bnai Yisroel, a person has the power to raise up the simcha that he has.

Simcha is that a person lives with the Master of the World. Then he has 'עו וחזוה במקומו' – "strength and joy in his place." In this month a person has the ability and the strength to live with the Master of the World. Through that he can raise up the quality of the simcha, so that he will be living with the Master of the World all the time. The Torah gives him the power to do that,

That is "When Adar comes in, simcha is increased," that is to say, with the quality of the simcha, and how is that done? Through the Torah.

2) Parshas Trumah 5774 – "I Will Dwell Among Them"

(Shiur in Chumash and Rashi. Given in previous years)

ידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה...

"Hashem spoke to Moshe, saying: Speak to the Children of Israel and let them take for me a portion..."

Rashi adds: **לשמי ויקחו לי --** "Take -- in My Name." There are a few things to wonder about here. First of all, the language of "Take to Me Trumah." Trumah is something that is given, and not taken. Also, what did Rashi come to add with "in My Name?" Certainly it was all for the purpose of the building of the Mishkan and not just anything, as it's written in the Holy Torah: "They will make Me a Holy Place and I will dwell within them."

In the name of Rebbe Meir of Premishlan, **זי"ע**, it is answered that the mitzvah of Tzedaka needs to be with the intention of the name Havaya. How is that? The letter yud is the coin. The letter heh is the five fingers of the giver. The letter vav is the arm of the poor person who stretches out his hand to receive the Tzedaka. And the last heh is the five fingers of the poor person. And that is fine and good when the giver undertakes to give the poor person first, but if the poor person asks for the Tzedaka first, then the name Havaya is not in the right order. Because the letters vav and heh are before the yud and heh. On that Rashi is saying, "Take to me – in My Name." Meaning that the Name should be in the right order.

One time Rav Yonkele Galinsky, **זצ"ל**, was seen putting money into an envelope. They asked him about it. He said to them that "That every time I come into some money, right away I put the maaser (the 10%) into this envelope for Rabbi Meir Baal HaNes..." And he added "Is Rabbi Meir Baal HaNes a "schnoorer" (beggar) that he has to come to me? Therefore, from the beginning I put it aside and bring it to him."

כמה צדקה יש לתת? How much charity should a person give?

It's written that "A person who is distributing money should not squander more than a fifth (of his money)." The Imrei Yosef, ז"ע explained once that it's only when a person considers his giving as "squandering" that it is forbidden for him to give more than a fifth. And if it's not considered as wasting, then it's possible to give even more than that.

תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים

"Within, it is ornamented with love from the Bnos Yerushalyim (the Jewish people)." (Shir HaShirim 3:10).

The Alshich HaKodesh asks how the Shechina came to dwell in the Mishkan. He answers that it was through the Ratzon of the Bnai Yisroel, demonstrated with the giving of the half shekel. In other words, for them to show their readiness to give was more important than the giving of the money itself.

The Chakel Yitzchok speaks on that which is written: "Three things were difficult for Moshe Rabenu, and HaKadosh Boruch Hu showed him the coin of fire..." Moshe asked how it was possible to bring the half shekel, which is used to purchase communal offerings, and daily offerings, and to atone for the Bnai Yisroel. Moshe asked, **-תשובה מה יהא עליה?-** if all these offerings are bringing about the tshuva, what will happen with the individual's tshuva that he might do?

Hashem showed him the coin of fire. According to one of the explanations, the collecting of the half shekel coins was after the Golden Calf. Then HaKadosh Boruch Hu said: "Now you have an opportunity, with the bringing of your half shekel with the same enthusiasm that you had when you gave your gold for the calf. Through that you will reveal your true longings for the resting of the Shechina, and that will atone for you." That is the coin of fire, the fire of the ratzon (the will, desire) that is continually burning within us if we turn it into a positive channel.

זה הביאור "ויקחו לי תרומה."

There are two parts in all Tzedaka. There is the part of the giving that is the giving **הנתינה** and the part that is the taking **הלקיחה** ... What is important is the giving from the heart. This speaks of the will to connect with HaKadosh Boruch Hu through the building of the Mishkan, in order that the Shechina rest there. It's certain that without the actual giving of money there wouldn't be anything, but the main part of the giving is the bringing of the ratzon, the desire to give.

The Admor of Satmar would explain to his Chasidim this point of giving to others. Once he expressed that with one step on behalf of a Jew a person gathers to himself a thousand steps...

This is also the meaning behind the writing of the word **ונתנו** "and they gave," which spells, in Hebrew, the same word both from the beginning and end of the word. Because when a person invests in something, he primarily invests for himself. And every Jewish person, when he is within his own house, between himself and Hashem, is able, through his actions, to have the Shechina dwell within his house. And there will be an outpouring of good and compassion on all the Jewish people, Amen.